

KV. 30.6.2022 § 77 LIITE 5,

Kemijärven kaupunginvaltuustolle 30.6.2022

**TARKASTUSLAUTAKUNNAN PYYNNÖSTÄ TEHTY TARKENNETTU ALOITE LIITTYEN 25.4.2022
JÄTETTYYN VALTUUSTOALOITTEeseen ERITYISTILINTARKASTUKSESTA**

Helmikuussa 2016 Kemijärven kaupunginhallitus päätti julkisuudelta piilossa ja ilman valtuuston päätöstä hyväksyä enintään puolen miljoonan riskisijoituksen perusteilla olleeseen hankeyhtiö Boreal Biorefiin.

Valtuustoaloitteessamme esitämme, että Kemijärven kaupunginvaltuusto päättää velvoittaa kaupungin tarkastuslautakunnan ryhtymään toimenpiteisiin erityistilintarkastuksen suorittamiseksi, jolla selvitetään kaupungin toiminnan lainmukaisuutta sellutehdashankkeen alkuvaiheista lähtien hankkeen nykyhetkeen eli aikaväliltä 1.1.2015 – 30.6.2022.

Tarkemmin sanottuna tarkastus tulisi kohdistaa kaupungin toimielinten eli valtuuston, kaupunginhallituksen ja mahdollisesti lautakuntien päätöksiin sekä viranhaltija- ja omistajaohjauspäätöksiin tehdashankkeeseen liittyen sekä kaupungin eri muodoissaan hankkeeseen myöntämän rahoituksen (vakuudet, takaukset, pääomitus, osakehankinnat, urakointimaksut, saamiset, perinnät tai perimättä jättämiset, jne.) siirtymisen eri päätöksillä, niihin päätöksiin liittyvät menettelyt, esittelyt, mahdolliset esteellisyydet, roolit, määräajat, viestinnän, julkipanon kuten myös kaupungin sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toteuttaminen.

Mikäli tehtävän rajaus ennen tilintarkastusyhteisöille jätettävää tarjouspyyntöä on epäselvä tai työläs, voi tarkastuslautakunta ottaa ohjenuoraksi ja erityistilintarkastuksen rajaukseksi vaikkapa Kemijärven kaupunginhallituksen 28.6.2021 kokouksen pykälän numero 237 selvityksen Kemijärven kaupungin päätöksistä koskien biojalostamohanketta. Kyseisen asiakohdan liitteenä on selvitys, joka alkaa tammikuusta 2016 ja päättyy 31.5.2021.

Yleisradion toimitus uutisoi kesäkuussa 2021 kysyneensä Kemijärven kaupunginvaltuutetuilta pitäisikö Kemijärven kaupungin ja kaupunkikonsernin yhtiöiden päätöksenteosta ja riskinotosta Boreal Bioref Oy:n perustamisvaiheesta alkaen nykyvaiheeseen teettää ulkopuolinen, puolueeton selvitys kuntalaisia varten. Valtuuston enemmistö oli selvityksen kannalla ja selvityksestä päättämisen todettiin jäävän uuden valtuuston (eli nyt istuvan valtuuston) harkittavaksi. Nyt on tämän harkinnan hetki. Erityistilintarkastus toisi selkeyttä ja palauttaisi uskottavuutta kaupungin ja sen elinten toimintakykyyn elinkeinohankkeiden toteuttamisessa.

Mikäli tällä aloitteella ei voida suoraan velvoittaa tarkastuslautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin, niin asiassa voidaan edetä esimerkiksi siten, että ensin viranhaltijat valmistelevat valtuustolle esityksen siitä, että Kemijärven valtuusto päättää velvoittaa tarkastuslautakuntaa käynnistämään toimenpiteet erityistilintarkastuksen suorittamiseksi. Asiassa tulisi tietenkin äänestyspäätös siitä käynnistetäänkö toimenpiteet eli käynnistetäänkö käytännössä tilintarkastusyhteisöjen kilpailutus vaiko ei. Sen jälkeen toisessa vaiheessa valtuusto tekisi tarkastuslautakuntaa velvoittavan päätöksen hyväksyä erityistilintarkastukselle talousarvio, mikäli tarkastuslautakunta ei voi siitä yksin päättää. Viranhaltijat ja tarkastuslautakunta voivat käyttää apunaan esimerkiksi kuntaliiton hallintolakiasiantuntijoita tämän prosessin aikana.

Reetta Järvi

Riitta Saarela

Politi Rajava

Reini

Taru Nieminen
Jenni Järvi

Paula Hakala

Juha

Juho

Ulla

Jorma Saarela

Juha

Sanna Vaino

Pekka Iivari ym.

VALTUUSTOALOITE ERITYISTILINTARKASTUS KAUPUNGIN TEHTÄVIIN, TOIMIVALTUUKSIIN JA VASTUISIIN KV
25.4.2022

Kemijärven kaupungin tarkastuslautakunta on aloittanut otsikossa mainitun valtuustoaloitteen käsittelyn. Tarkastuslautakunta on tutustunut päätöksiin ja selvityksiin kokouksessaan 16.6.2022 ja päättänyt pyytää valtuustoaloitteen tekijöiltä tarkennusta valtuustoaloitteen sisältöön.

Tarkastuslautakunta pyytää tarkennusta valtuustoaloitteen tekijöiltä seuraavista asioista:

- tarkempi rajausta, mitä erityistilintarkastus koskee
 - o aloitteessa esitetään, että ”Kemijärven kaupunginvaltuusto päättää velvoittaa kaupungin tarkastuslautakunnan ryhtymään toimenpiteisiin erityistilintarkastuksen suorittamiseksi, jolla selvitetään kaupungin toiminnan lainmukaisuutta Boreal Bioref -osakeyhtiön ja sellutehdashankkeen alkuvaiheista lähtien nykyhetken eli aikaväliltä 1.1.2015 – 25.4.2022.
 - o tarkastuslautakunta pyytää aloitteen tekijöitä tarkentamaan ja rajaamaan selvityksen sisältöä
- missä laajuudessa näkemyksenne mukaan erityistilintarkastus pitäisi tehdä
 - o aloitteessa on mainittu, että ”erityistilintarkastus kohdistuisi kaupungin omaan toimintaan ja toimielimiin ja siinä tulee käydä läpi kaupungin taloudenhoito ja sisäinen valvonta sekä riskienhallinta liittyen hankkeen käynnistämiseen ja toiminnan tukemiseen sekä vastuisiin, velvoitteisiin ja toimivaltuuksiin ja mahdollisiin esteellisyyksiin.”
 - o tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan em. lauseen voi ymmärtää joko siten, että erityistilintarkastus kohdistuisi laaja-alaisesti kaupungin kaikkeen toimintaan tai sen voi ymmärtää siten, että asiaa tarkastellaan vain niiden päätösten ja toiminnan osalta, jotka koskevat Kemijärven Kehitys Oy:n omistajaohjausta tai kaupungin päätöksiä koskien Boreal Bioref Oy:tä

Tarkastuslautakunta toteaa, että tarkastuslautakunnan tehtäviin ei kuulu konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden toiminnan ja talouden tarkastus muutoin kuin kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioinnin osalta. Tarkastuslautakunnalla ja tai sen yksittäisellä jäsenellä ei ole oikeutta saada suoraan tytäryhteisöjen toimielimiltä tai vastuuhenkilöiltä tietoja tai nähtäväkseen asiakirjoja. Tarkastuslautakunnan tietojensaantioikeus tytäryhteisöistä rajoittuu kuntalain 124 §:n mukaan konsernijohtoon raportointiin ja muihin kunnan viranomaisen hallussa oleviin asiakirjoihin. (Ryynänen, Luottamushenkilön käsikirja 2021, 339)

Tarkennukset pyydetään toimittamaan tarkastuslautakunnan puheenjohtajalle Antti Sirviölle viimeistään 1.7.2022.

Kemijärven kaupungin tarkastuslautakunta
Antti Sirviö
puheenjohtaja